

PREPOROD

www.sindikato-preporod.hr

**Riječ
predsjednika**

Ravnatelji

Ako je i bilo dvojbe oko toga kakvih sve ima ravnatelja u školama, nje je definitivno nestalo nakon što su ovih dana mnogi od njih „autali“. Bilo je, hvala Bogu, i onih koji su se ponijeli profesionalno, kolegijalno i časno, ali iznenadio je broj onih čije je ponašanje bilo sasvim suprotno. Drugih je bilo više nego prvih. A za to, koliko se god trudio razumjeti poslušničko ponašanje vlasti - opravdanja za njihovo podaničko ponašanje nema. Nema i šlus!

Svejedno je stoji li iza ovakvog postupanja samo neznanje ili strah ili jedno i drugo. Teško mogu povjerovati da iza svega stoji neupućenost. Osobito zato što su se neinformirani mogli s pravim stanjem stvari po pitanju plaćenog dopusta upoznati na raznim adresama. Govorili su im o tome ne samo sindikalisti, nego i najveći autoriteti radnog prava. Ako iza podaničkog postupanja stoji isključivo strah, onda se svi mi moramo zapitati tko to upravlja našim školama. Netko je rekao, zaboravio sam tko, strah je poput vatre, dobar sluga ali jako loš gospodar. Strah paralizira kreaciju. On i sloboda se isključuju. Kao što u školama nije mjesto nasilju, tako u njima nema mjesta ni strahu.

Nikad na škole ne bi stiglo *Mišljenje* prema kojem prosvjed nije sindikalna aktivnost, nikad se ne bi tako otvoreno kršio kolektivni ugovor, nikad vladajućima ne bi palo na pamet jednostrano tumačiti ono što tumačiti mogu samo obje strane; nikad se ništa od ovog ne bi dogodilo da netko nije procijenio da u školama stoluju ravnatelji koji će postupiti prema nakaradnom *Mišljenju*. Da u ravnateljskim kancelarijama ima dosta onih kojima je jedino važno stoji li na vrhu dopisa memorandum s grbom i u podnožju pečat. Da škole vode mnogi koji se vode prema onoj narodnoj: *Veži konja, gdje ti aga kaže!* Ako aga kaže da konja treba privezati za zadnju nogu, ne osvrćući se na opasnost, poslušni će ravnatelj i to uraditi.

Upravo su najposlušniji među ravnateljima među onim najgrlatijima kada se iz njihovih redova traži dokidanje reizbornosti. Kad se jednom fotelje domogneš, ona ti pripada kao leno, po mogućnosti do penzije. Ne žele oni da o njihovu izboru odlučuje bilo tko osim agâ čije su sve zapovijedi janičarskom odanošću izvršili. Čak i onu iza koje stoji sumanuta, sa zdravom pameću posvađana, papazjanija Anite Zirdum. Postupajući prema njoj isti je ravnatelj u istom danu jednom svom radniku odobrio dva dana plaćenog dopusta za igranje briškule u Zatonu, a drugom svom radniku zabranio da isto pravo iskoristi na odlazak za prosvjed u Zagreb. Jer prvo jest sindikalna aktivnost, a drugo nije.

Kako je kršenje propisa u pravnoj državi podložno i sudskom propitivanju, bit će i ravnatelja koji će naskoro među svoje izvanškolske aktivnosti morati uvrstiti i klatarenje po sudovima. Kad i ako izgube pokrenute sporove protiv njih, neće njima zbog toga pasti ni dlaka s glave. Trošak ćemo platiti svi mi. Znaju oni jako dobro da je *modus operandi* njihova opstanka na vlasti bespogovorno izvršavanje svakog *befela* koji stigne odozgo. A na Sveticama isto tako dobro znaju da nije mali broj onih koji će postupiti kao poslušnici vlasti i napraviti sve što se od njih zahtijeva. Ako je suditi prema broju radnika koji su htjeli, ali nisu mogli doći na prosvjed 9. svibnja u Zagreb, aktualna vlast kontrolira i više ravnatelja nego se mislilo. O ovome obrazovni sindikati, prije donošenja teških odluka koje slijede, itekako moraju povesti računa.

U ZAGREBU 9. SVIBNJA ODRŽAN PROSVJED TRI OBRAZOVNA SINDIKATA

Mi nismo politika, mi smo struka i znanje, naša je stranka obrazovanje

Nama je obrazovanje važnije od svake politike, svake stranke, bilo kojih izbora. Nama protivnik nije samo ova vlast, nama je protivnik svaka vlast kojoj znanje nije prioritet. Iza nas je dug put. Koliko će dug biti put koji je ispred nas, to ćemo tek vidjeti. Nismo mi ti koji su željeli štrajk u lipnju. Zato smo imali štrajkove u ožujku i travnju, da se dogovorimo prije lipnja. Ali, ako ga žele, imat će štrajk u lipnju! - poručio je Željko Stipić

U organizaciji Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja, Školskog sindikata Preporod i Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama Hrvatske u Zagrebu je 9. svibnja održan prosvjed pod geslom „Ne damo se gaziti!“, kojim se po tko zna koji put željelo izraziti nezadovoljstvo novim Zakonom o plaćama kojim su radnici u sustavima obrazovanja, visokog obrazovanja i znanosti opet zakinuti u odnosu na zaposlene u drugim državnim i javnim službama, kao i najavljenim sustavom ocjenjivanja i uvođenju modularne nastave. Prosvjed se prvotno trebao održati u petak, 25. travnja, no bio je odgođen zbog smrti pape Franje. Prosvjednici; uglavnom članovi triju sindikata, ali i nečlanovi pa i građani koji su im došli pružiti potporu; okupili su se na Trgu hrvatske Republike odnosno na platou oko Hrvatskog narodnog kazališta odakle je povorka već „utabanom“ rutom - Frankopanskom ulicom i Illicom - stigla na Trg bana Jelačića.

Okupilo se, prema procjenama organizatora više od 10000 prosvjedni-

ka, a bilo bi ih zasigurno i puno više da ravnatelji škola nisu poslušali uputu iz Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih te svojim djelatnicima nisu dopustili niti da koriste slobodan dan za sindikalne aktivnosti na koji imaju pravo (jer im je stiglo jednostrano tumačenje iz Ministarstva rada kako prosvjed nije sindikalna aktivnost!), a nisu im odobrili niti korištenje jednog dana godišnjeg odmora kako bi mogli sudjelovati u prosvjedu. No, mnogi od njih, iako su ostali na svojim radnim mjestima - od dječjih vrtića do fakulteta i znanstvenih instituta - pružili su podršku svojim kolegama na zagrebačkom glavnom trgu.

Okupljenima se prvi obratio **Zrinko Turalija**, predsjednik Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama Hrvatske.

- Već više od godinu dana tražimo redefiniranje koeficijenata, izuzeće od ocjenjivanja i odgodu uvođenja modularne nastave u srednje strukovno obrazovanje. Ministar **Radovan Fuchs** nije odradio svoj posao, a nedavno je na naš zahtjev za odgodom modular-

ne nastave izjavio kako „neće valjda obrazovni sindikati kreirati obrazovnu politiku“. Neuspješni ministre, tom ste izjavom pokazali da ne razumijete ulogu sindikata, da ne razumijete da su zaposlenici koji i tu reformu moraju iznijeti na svojim plećima članovi sindikata. No, to ne treba nikoga čuditi jer ministar Fuchs svakodnevno pokazuje da ne drži do mišljenja zaposlenika, jer da drži onda bi uvažio barem neki od stotina komentara koji su pristigli u e-savjetovanje vezano za nove strukovne kurikulume.

Ministru nije bitan glas struke i strukovnih udruga, čak ni oni glasovi iz Hrvatske obrtničke komore. Nije mu stalo do kvalitetne reforme, jer da jest onda bi poslušao sve one koji kažu da je pogubno smanjivanje satnice stranih jezika, da je pogubno da neki opći predmeti postaju moduli, da učenici strukovnih škola dobiju manje opće obrazovanje i time imaju manje šanse za upis na fakultete. I da je pogubno da za neka zanimanja koja su važna za ovu državu više nisu u fokusu i da za njih kurikulumi nisu ni napisani. Da

je ministru stalo uvažio bi glasove onih koji ne žele da nam djeca postanu „fahidioti“, bez sposobnosti kritičkog promišljanja, da budu potrošna i lako zamjenjiva radna snaga, baš onakva kakvu želi i Hrvatska udruga poslodavaca koja je prozvala sindikate zbog traženja odgode reforme strukovnog obrazovanja.

I poslodavcu i političaru očito su draži oni koji slabo misle ili koji misle tuđom glavom. Zbog toga će ministar Fuchs i Mile Živčić (ravnatelj Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, op.a.) biti krivci ako ovako nepripremljena reforma zaživi. A sve ovih dana govori da će od rujna upravo biti tako, da će vladajući iz inata krenuti u reformu. Tražili smo da se reforma odgodi na godinu dana, da ne propadne u hodu kao desetina drugih reformi. Ipak, treba reći da je ministar Fuchs nudio ovim sindikatima odgodu reforme, bio je spreman trgovati odgovodom da kupi socijalni mir pred izbore, jer je dobio zeleno svjetlo od onoga kojega se sve pita samo da riješi te dosadne sindikalne muhe. No, ovi sindikati nisu bili spremni trgovati, ostali smo dosljedni u svojim zahtjevima i ne uzmičemo pred Vladom koja nas na sve moguće načine opstruira i gazi. A mi se ne damo gaziti, jer ako zgaze nas, čiji će glas ostati na ulicama i trgovima? Ako zgaze nas, zgazit će i sve ostale građane. Moramo ostati odlučni i jedinstveni i nećemo stati dok ne ispravimo nepravdu. I ne zaboravite, snaga je u jedinstvu – zaključio je Zrinko Turalija.

Profesor hrvatskog jezika u zagrebačkoj Školi za grafiku, dizajn i medijsku produkciju **Žarko Gazzari** istaknuo je da nitko nije slučajno učitelj.

- Čitam priču o Aleksandru Velikom. Njegov otac Filip odlučio je da mu osigura najboljeg učitelja i angažirao je Aristotela. To se zna, želiš li dobro svom djetetu, želiš li dobro svakom djetetu, angažiraj i dobro plati učitelja čije će ime svaki učenik pamtiti. Ne podcjenjuj učitelja. A ja se polako spremam za mirovinu razočaran jer svi ti aristotelovski ideali su pali u vodu. Netko me je izigrao, netko nas je izigrao. Vlada nas je izigrala. I zato imam nekoliko pitanja: zar su oni zaboravili da su imali učitelje? Je li se ne-

Laž je da je Vlada vrednovala naša radna mjesta, da su naši koeficijenti plod nekakvog objektivnog vrednovanja. Vlada to nije napravila, a koeficijente su isisali iz prsta. Laž je i da im je stalo do socijalnog dijaloga. Jest, ali samo zato da bi mogla međusobno posvađati sindikate, da bi našu snagu umanjila i da bi nas držali pod kontrolom. Samo zato im je do socijalnog dijaloga, a ne zato da bi rješavali naše probleme – Matija Kroflin

kome od njih zamjerila učiteljica pa im nije dala željenu ocjenu? I zato sad moramo prosvjedovati, moramo vikati. I čut će nas, jer nismo sami. Idu li njihova djeca u školu? Ili možda ne idu u ovu školu koju oni tobože plaćaju! Na koncu vidim da naša snaga izvire iz našeg dostojanstva i jedinstva. Jer, ako nismo dostojanstveni, kako ćemo to prenijeti našim učenicima? Sačuvajmo naše dostojanstvo i ne dajmo se gaziti. Niti dijeliti, jer politika sve pokušava da nas razjedi. Uspjet ćemo samo ako se ne budemo dali podijeliti – rekao je Žarko Gazzari.

Mladenka Bilobrk, računovotkinja u Osnovnoj školi Kamešnica punih 45 godina, šest mjeseci i 19 dana redovna je na svim sindikalnim aktivnostima.

- Doživjela sam mnoge reforme i imala bih puno toga reći o sustavu obrazovanja. Štrajkala sam svaki put i ako do rujna bude još koji štrajk, eto mene opet. Išla sam na prosvjede, sad sam tu jer kad god sam mislila da nešto mogu promijeniti ili pridonijeti, iskazati nezadovoljstvo – tu sam. Nezadovoljna sam sustavom, nezadovoljna statusom koji sam imala i koji sad imam. Bez obzira na stručnu spremu obavljam sve poslove kao i svi

moji kolege s visokom spremom. Ja za 1,77 a oni za 2,01. Ista plaća za isti rad! Izgubilo se to negdje usput u preračunavanju. Što reći? Nečija povišica je puno veća od moje mjesečne plaće. Nekima za preživjeti treba 4165, a nekima je dosta i 1456 eura. Jer mi živimo u nekom paralelnom svijetu.

Tu su i naše spremačice koje čiste, peru školu i školski okoliš, a sada po novome rade i kao zaštitari i koeficijent im je 1,06 i za plaću od 755 eura, koja je malo veća od minimalne plaće u Republici Hrvatskoj. Spremačici sa deset godina radnog staža plaća je 814 eura, a u drugim djelatnostima nije tako. Pitam krojače Uredbe o plaćama može li se živjeti od te plaće. Može li jednokratna povišica tim djelatnicama iznositi makar četvrtinu povišice od 1700 eura koju je dobio netko u ministarstvu? Što reći za kuhare, domare koji su svi redom potplaćeni, a to je osoblje bez kojega nijedna ustanova ne može funkcionirati. I zato prosvjedujem za sve koji jesu i koji nisu tu s nama, za sve nezadovoljni, a žele raditi posao koji vole, posao koji stvara nove velike ljude. Radila bih i nakon 65. rođendana, ali ne možete tako stari voditi računovodstvo u školi. A ministarstvo bez problema

možete i sa 73. Ministru poručujem da me nitko ne huška, niti me nagovara, jer iako je on veterinar danas ovdje nisu ovce nego prosvjeta, mahom visokoobrazovani ljudi, neki daleko obrazovaniji od njega. I zato, ne podcjenjujte nam inteligenciju – poručila je Mladenka Bilobrk.

Glavni tajnik Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja **Matija Kroflin** istaknuo je kako se okupljeni bore za primjerenu poziciju obrazovanja i znanosti te upitao bi li u normalnoj zemlji takav prosvjed uopće netko trebao organizirati.

- Tu smo gdje smo. Naš premijer je veliki Europejac, ali ni mi nismo manje Europejci. No, njegova Europa nije baš kao naša, jer u našoj vlada vladavina prava. U našoj zemlji Vlada **Andrej Plenković**. U našoj Europi sindikati i poslodavci su neovisni i bave se interesima svojih članova. U Hrvatskoj našalost neki sindikati se bave politikom, a poslodavci su na daljinski upravljač iz Banskih dvora. U našoj Europi vlada ne smije lagati svojim građanima, a u Hrvatskoj Vlada bezočno mjesecima laže o razlozima zašto smo mi ovdje. Laže da se s nama savjetovala o koeficijentima, a nije. Laže da

je ona zaslužna za rast plaća. Za svaki postotak rasta plaća smo se morali boriti, a Vlada je bila stalno protiv. I samo jednom im je taj rast plaća odgovarao: onda kad je tim rastom plaća trebalo pomoći da se održe na vlasti. Laž je da je Vlada vrednovala naša radna mjesta, da su naši koeficijenti plod nekakvog objektivnog vrednovanja. Vlada to nije napravila, a koeficijente su isisali iz prsta. Laž je i da im je stalo do socijalnog dijaloga. Jest, ali samo zato da bi mogla međusobno posvađati sindikate, da bi našu snagu umanjila i da bi nas držali pod kontrolom. Samo zato im je do socijalnog dijaloga, a ne zato da bi rješavali naše probleme. I laž je da je na djelu načelo „jednaka plaća za jednak rad“!

Da je to načelo na snazi, ne bi mi danas bili ovdje. I sam premijer Plenković ima rezerve o tome jesu li koeficijenti idealno procijenjeni. Dakle, Vlada je rekla da će korigirati koeficijente, ako se negdje desila greška, ali nisu napravili ništa. I zato smo danas ovdje. Imamo nekoliko poruka za premijera. Premijeru, nemojte na pogreške novim pogreškama. Nisu obrazovanje i znanost neprijatelji države. Laži vlasti su neprijatelji države. Nitko nije ovdje danas da nekoga ruši, ovi ljudi grade, ovi ljudi izgrađuju najvrjednije što ova zemlja ima, izgrađuju našu budućnost, nove generacije koje će graditi zemlji i nakon nas. Premijeru, ovi ljudi vam šalju poruku: da se ne slažu s vama i vašom politikom i da ne žele da ovu zemlju umjesto u zemlju znanja pretvarate u zemlju glasnogovornika. Jer to koeficijenti govore. Ovi ljudi su tu zato što zaslužuju poštovanje, zato jer jedino ako ih poštuju možemo očekivati da će oni našu budućnost kreirati i usmjeravati u pravom smjeru. Stoga, premijeru, pokažite poštovanje prema ovim ljudima i nemojte ih gaziti. Mi vam nećemo dati da ih gazite! Ovi ljudi su danas tu jer im je stalo do budućnosti, jer su obrazovanje i znanost budućnost ove zemlje.

Vama su puna usta socijalnog dijaloga no odbijate razgovarati

s predstavnicima ovih ovdje ljudi kojima je stalo do obrazovanja i budućnosti. I jedino što možemo zaključiti iz svega što vaša Vlada, vaši ministri i vi radite posljednjih mjeseci je da ste osvetoljubivi i da ovim ljudima ne želite vratiti dostojanstvo zato što ne trpíte one koje ne možete kontrolirati. A nas ne možete kontrolirati. I kako kaže ministar **Piletić**, Vlada je napravila nezapamćenu reformu. Složit ćemo se jer zaista ste napravili nezapamćenu reformu jer ste sebi i svojim kolegama povećali plaću više nego što velik broj ljudi koji su ovdje okupljeni imaju plaću. Stvarno, nezapamćeno! U takvoj nezapamćenoj reformi zaboravili ste ove ovdje ljude, a s time se nećemo pomiriti. Uvijek ćemo biti za dijalog, razgovor i dogovor u interesu naših sustava i svih ljudi u njima. No, nećemo gledati lažima u

oči i praviti se da je sve idealno kao što to rade neki vaši sindikati, oni kojima manipulirati i oni kojima dodjeljujete imovinu koja nije njihova. Skinuvši štrajkašima dnevnicu niste skinuli njihov gnjev. Onemogućivši velik broj naših kolegica i kolega da danas ovdje budu s nama i kažu što misle o vašoj politici, niste umanjili njihov gnjev. Ti ljudi znaju kako i što radite i ne možete ih cenzurirati, jer mi to nećemo dopustiti. Možete ih samo dodatno razljutiti - rekao je Matija Kroflin.

Profesorica na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu **Ana Petek** rekla je da je Vlada prosvjetarima ukrala dostojanstvo, iznevjerila i ponizila one koji odgajaju i obrazuju mlade, stvaraju budućnost ove zemlje te pokazala da nimalo ne mari za mlade.

- Nakon što je već smijenio desetke ministara, došlo je vrijeme

da premijer konačno smjeni najnesposobnijeg ministra, Radovana Fuchsa koji je pao na ispitu iz hrvatske obrazovne politike. Tražimo njegovu smjenu jer je on jedini ministar koji se u općem kaosu reforme plaća nije niti malo borio za zaposlenike iz svog resora. Tražimo smjenu jer je potpuno ignorirao sistematizacije naših institucija. Dok nas ignorira, naše kolegice i kolege rade isti posao za manje plaće u odnosu na plaće u drugim javnim sustavima. Tražimo smjenu jer je ministar apsolutno politički nebitan. Jer ne pokušava nikome objasniti, ni Vladi ni javnosti da su ulaganja u znanost, obrazovanje i mlade najvažniji državni prioritet. Kako Radovan Fuchs koji ne govori ni o razvoju, ni o mladima i dalje može biti ministar? Nije nas nimalo briga kojoj stranci ministar pripada, ali sma-

tramo da svaki ministar znanosti i obrazovanja ponajprije mora pripadati profesorima, učiteljima i nastavnicima. Mi smo arhiva znanja ove zemlje, a naš ministar ne želi s nama ozbiljno razgovarati nego nam kaže da šutimo. E, pa nećemo šutjeti! Umjesto da šutimo mi ćemo ovdje dati ministru ocjenu za njegov rad. Štiti li svoj resor? Je li pokazao odgovornost prema obrazovanju, znanosti i mladima? Jedina ocjena za katastrofalno upravljanje obrazovnom politikom je čista jedinica. Znamo što se dogodi studentu kad padne na ispitu, a što se dogodi ministru? Zasluži nagradu. Poručujemo premijeru Plenkoviću da da ministru zasluženu nagradu za njegov rad, a to je smjena s dužnosti. Ministre, odlazi! - zaključila je Ana Petek.

Zadnji na prosvjedu govorio je **Željko Stipić**, predsjednik Preporoda.

- Čuli smo puno toga i svima je sve jasno, pa i onima koji za pola sata sazivaju presicu na kojoj će reći nešto o našem skupu. Reći će da smo ovdje bez razloga i da nas je malo. A mi imamo razlog i nije nas malo. Punih petnaest mjeseci ovi sindikati se bore protiv kvazireformi Vlade Andreja Plenkovića usmjerenih protiv obrazovanja. I zašto smo tako uporni? Zato jer je borba za bolje obrazovanje ustvari borba za bolju Hrvatsku. Uporni smo i zato što obrazovanje stvara znanje, a znanje je najvažniji resurs malog naroda. Znanje je resurs koji što ga više trošiš to ga više ima. Zato se nećemo umoriti i nećemo stati u borbi za Hrvatsku znanja, za Hrvatsku obrazovanja. Kažu vladajući da iza nas stoji politika. Mi

im odgovaramo: mi nismo politika, mi smo struka i znanje, naša je stranka obrazovanje. Nama je obrazovanje važnije od svake politike, svake stranke, bilo kojih izbora. Nama protivnik nije samo ova vlast, nama je protivnik svaka vlast kojoj znanje nije prioritet. Iza nas je dug put. Koliko će dug biti put koji je ispred nas, to ćemo tek vidjeti. I zato moram poručiti koji su naši sljedeći potezi.

Kao prvo, odmah ćemo pokrenuti sudske sporove protiv dvojice ministara - Radovana Fuchsa i Marina Piletića. Drugo, Europa mora znati što se u Hrvatskoj događa i zato ide prijava protiv Hrvatske Međunarodnoj organizaciji rada zbog miješanja Vlade Republike Hrvatske u djelovanje sindikata. Treće, već od ponedjeljka krećemo u konzultacije na terenu s vama, našim članovima i s onima koji danas nisu mogli biti s nama. Pitat ćemo vas o našem sljedećem koraku, a to će biti štrajk. Nismo mi to koji su željeli štrajk u lipnju. Zato smo imali štrajkove u ožujku i travnju, da se dogovorimo prije lipnja. Ali, ako ga žele, imat će štrajk u lipnju! Obećajem vam u ime nas trojice - Matije Kroflina, Zrinka Turalije i u svoje ime - da ćemo vas slušati i dalje i da nećemo vas razočarati.

Nisu nas pokolebali, nisu nas kupili, nisu nas slomili jer ne damo se gaziti. Tri naša zahtjeva ostaju, ista je meta i isto odstojanje, jer ne damo se gaziti! Kad nepravda postane zakon, otpor postaje dužnost. Kada ako ne sada i tko ako ne mi, jer ne damo se gaziti. Idemo dalje zajedno na Dan pobjede do naše konačne pobjede - zaključio je Željko Stipić.

Milan Novačić

Piše
Ivan Plantić

Zahtijevanja naroda

Proljeće je stiglo, sve se budi, samo još mededi na Sveticama spavaju zimski san. Probudila se i tradicionalno uspavana prosvjeta; nakon jednodnevnog i serije cirkularnih štrajkova, tri sindikata školstva organizirali su veliki prosvjed učitelja i nastavnika na Jelačiću 9. svibnja. Tajming odlično planiran (završetak nastavne godine, predizborno vrijeme, idealan trenutak za sindikalne akcije), zahtjevi realni i jasno artikulirani, masovnost prosvjeda, sve je to poruka jasno adresirana na Banske dvore da ovako dalje ne ide. Vladajući su se trudili na sve načine, s ove i one strane legaliteta i osjećaja za dobar ukus, sindikalne akcije onemogućiti i obeskrjepiti. Odlučili su ne platiti dane u štrajku, prijetili produženjem školske godine (baš bih volio da mi ministar objasni kako se to može produžiti školska godina koja je fiksna i svake godine jednako trajanja), nastojali *vox populi* okrenuti u svoju korist, a protiv učitelja, razjediniti i posvađati sindikate, sve do mitskog *Mišljenja* i izdavanja naputka ravnateljima da onemogućuje nastavnike u korištenju plaćenog dana za prosvjed jer prosvjed, po njihovom tumačenju, nije sindikalna aktivnost.

Složit ću se kako, nažalost, ima sindikata kojima prosvjed i borba za prava članova nije u opisu aktivnosti, čak su i većinski,

ali to i nisu sindikati nego dionička društva, marionete premijera i njegove klike. U svim ovim nastojanjima da se prvo štrajkovi, a onda i prosvjed, onemoguće, vidi se sinkronizirano djelovanje svih organa prosvjetarske vlasti. Jedini organ koji nije sudjelovao u ovim radovima bio je, po svemu sudeći, mozak. Dobar dio ravnatelja, nažalost, između pravnih akata i naputka Svetica, izabrao je ovo drugo, svjestan da im za novi mandat treba suglasnost ministra i da nije oportuno zamjerati se MZOM-u; uostalom, ako ste poslušni ravnatelj s pravom stranačkom iskaznicom, možete jednom, kad odrastete, postati državna tajnica u Ministarstvu obrazovanja s državnim stanom i 4 tisuće eura inkasa neto.

Bolji zaplet od ovog koji su smislili vladajući krugovi ne bi smislio ni Schiller, uostalom, između njega i našeg premijera postoji jasno uočljiva sličnost - jedan je napisao *Razbojnike*, drugi ih okupio u kabinet. Ako ste se ikad zapitali odakle tolika odioznost i zazor politike prema školstvu, odgovor nije teško dokučiti; kad pogledate kakve smo mi dali politici (Zekanović, Piletić, Miletić), nije čudno kakve je politika dala nama (Mamić, Fuchs).

Uzevši u obzir navedeno, ne treba se čuditi što poruke prosvjeda nisu pale na

plodno tlo. Umjesto u obliku gorućeg grma, oblaka ili na neki sličan starozavjetni način, glas je ovaj put progovorio na usta resornog ministra. Taj je, raskinuvši sve državno-pravne sveze sa zdravim razumom i osjećajem za mjeru, izvalio je kako je spreman podnijeti ostavku ako sindikati odustanu od svojih zahtjeva i kako su prosvjednici bez veze skakutali po Trgu. Osim što ove izjave pokazuju da ministar obrazovanja nije baš najoštrij alat u šupi, pardon, u Vladi, one pokazuju i potpuno nerazumijevanje potreba resora koji mu je povjeren. Naime, da je ministar na vrijeme odskakutao u mirovinu i da su vladajući pokazali barem minimalno uvažavanje zahtjeva koje iznosi sindikalna strana, onda učitelji i nastavnici tog sunčanog petka ne bi bili na Trgu nego u učionicama i normalan završetak nastavne godine ne bi bio upitan.

Međutim, dok još skakuće po Ministarstvu i opetovano po medijima trubi o povećanju plaća učitelja i nastavnika, bilo bi poželjno da ministar jasno obznani koliko je u navedenom periodu porasla njegova plaća i po čemu konkretno on vrijedi tri puta više od učitelja s 20 godina radnog staža. Namjesto toga, resorni ponavlja kako razloga za štrajk ne vidi; kažem vam, s 4500 eura mjesečno ni ja ga ne bih vidio. Kazat ću

vam i ovo - nitko u ovoj zemlji nije tako sustavno, planski i detaljno devastirao obrazovni sustav kao Ministarstvo obrazovanja mišlju, riječju, (ne)djelom i propustom, svojim depasiranim izjavama, obezvrijeđivanjem učitelja i nastavnika i svojim su-manutim reformama. Kad njegov prvi čovjek izjavi kako ne vidi razlog za štrajkove i prosvjede jedino što ja mogu odgovoriti jest - ministre, trk u prvi Ghetaldus! Nakon svega, u kulturnim zemljama pale bi Vlade; u nas su pale jedino maske.

Davnih dana, u rano proljeće 1848. u centru Zagreba, u jednoj pravoj revoluciji u hrvatskoj povijesti, okupio se narod i uputio caru u Beč „Zahtijevanja naroda” s 30 točaka koje je oživotvorio Jelačić. Među ostalim, tražilo se i ukidanje kmetstva. Ravno 177 godina kasnije, na Jelačiću, okupila se hrvatska inteligencija i uputila caru u Banske dvore „Zahtijevanja naroda”. Po svemu sudeći, u galopirajućoj refeudalizaciji hrvatskog školstva, u skorašnjim pregovorima za KU-ove morat ćemo se boriti za ukidanje kmetstva u odgojno-obrazovnom sustavu. Pred nama je završetak nastavne godine - državna matura, zaključivanje ocjena, upisi osmaša u prve razrede srednjih škola. Umjesto da mirno privodimo posao kraju, posao, onaj pravi, sindikalni, tek je pred nama. Obrazovna vrhuška odavna nije iskusila štrajk u lipnju; već su zaboravili kako to izgleda.

Vrijeme je da ih podsjetimo.

12. travnja Zrinko Turalija, Matija Kroflin i Željko Stipić sudjelovali su na prosvjedu odgojitelja koji je u organizaciji Udruge Sidro održan na Trgu bana Josipa Jelačića. Sa prosvjeda je upozoreno na loše uvjete rada u vrtićima, neprovođenje ključnih zakona i preniske plaće u predškolskom sustavu.

14. travnja U OŠ Dr. Stjepan Ilijašević je osnovana podružnica. Ivan Pehar izabran je za sindikalnog povjerenika, a Antun Javor za njegova zamjenika. Nakon osnivanja podružnice u Oriovcu, u Brodsko-posavskoj županiji, Preporod organizirano djeluje u 15 osnovnoškolskih i 3 srednjoškolske ustanove. **ČESTITAMO!**

15. travnja U Ministarstvo znanosti i obrazovanja na „neformalan“ sastanak pozvani su predstavnici tri obrazovna sindikata Matija Kroflin, Zrinko Turalija i Željko Stipić. Sastanak je završio bez rezultata, jer Radovan Fuchs, Stipe Mamić i Božo Pavičin nisu sindikalistima dali ponudu koja bi se bitno razlikovala od prethodnih.

* Osnovana podružnica u OŠ Gola. Za sindikalnu povjerenicu izabrana Darija Kivač, a za zamjenicu sindikalne povjerenice Irena Rakuša. Preporod u Koprivničko-križevačkoj županiji djeluje u 14 školskih ustanova, 8 osnovnoškolskih i 6 srednjoškolskih. **ČESTITAMO!**

16. travnja U Zagrebu, u OŠ Stjepana Bencekovića, Horvati, održana osnivačka sjednica podružnice Preporoda. Za sindikalnog povjerenika izabran Marko Fuček, a za zamjenicu povjerenika Sandra Karabeg Mitrović. U Gradu Zagrebu Preporod djeluje u 122 školske ustanove, 85 osnovnoškolskih i 37 srednjoškolskih. **ČESTITAMO!**

17. travnja Na 8. sjednici Glavnog vijeća, održanoj u Zagrebu, raspravljalo se organizaciji štrajka upozorenja 19. ožujka i regionalnih štrajkova od 31. ožujka do 11. travnja. U prvom je štrajku sudjelovala 8.438 članova našeg sindikata, a u drugom njih 7.624. U školama u kojima djeluju podružnice Preporoda štrajkalo je 5071 kolega koji nisu uključeni u sindikat ili su članovi SHU-a. Osim analize štrajkova na sjednici se raspravljalo i o ponudama Vlade. Najviše je pažnje privukla rasprava o održavanju prosvjeda 25. travnja. Prijedlog o organizaciji je jednoglasno prihvaćen.

* Izborom Marte Obadić za sindikalnu povjerenicu i Adama Mokos-Pazmana za zamjenika povjerenice započela s radom podružnica Preporoda u OŠ Zlatar Bistrica. U Krapinsko-zagorskoj županiji Preporod djeluje u 20 ustanova, 15 osnovnoškolskih i 5 srednjoškolskih. **ČESTITAMO!**

* Podružnica Preporoda osnovana u zagrebačkoj OŠ Trnsko. Marko Fijan izabran za sindikalnog povjerenika, a Milica Kokotović za zamjenicu povjerenika. Preporod organizirano djeluje u 123 školskih ustanova, 86 osnovnoškolskih i 37 srednjoškolskih. **ČESTITAMO!**

18. travnja S konferencije za medije najavljeno je održavanje prosvjeda 3 obrazovna sindikata 25. travnja na Trgu bana Josipa Jelačića. Novinarima su predstavnici sindikata govorili i o opstrukciji sindikalnog djelovanja od strane Vlade Republike Hrvatske u svjetlu Mišljenja koje je Ministarstvo rada, na zahtjev Ministarstva obrazovanja, a prema kojem sudjelovanje na prosvjedu nije sindikalna aktivnost te radnik ne može za ovu aktivnost koristiti jedan od dva dana plaćenog dopusta. Mišljenje je potpisala ravnateljica Anita Zirdum.

21. travnja Zbog smrti pape Franje članice i članovi Glavnog vijeća su telefonski podržali prijedlog predsjednika Sindikata o odgodi prosvjeda najavljenog za 25. travnja. Papina smrt je događaj takvog značaja da bi održavanje prosvjeda na dan pokopa ili na proglašeni dan žalosti značajno otežalo održavanje naše akcije i pridonijelo njejoj „nevidljivosti“.

23. travnja Na Filozofskom fakultetu održan zajednički sastanak zagrebačkih povjerenica i povjerenika iz sva tri sindikata. Razlog održavanja sastanka je, osim pripreme za akcije koje slijede, bilo i međusobno upoznavanje povjerenika iz sindikata koji po prvi puta zajednički provode akcije. Na sastanku je na odobravanje naišao prijedlog da na Praznik rada u Maksimiru povjerenici građanima dijele pozivnice za sudjelovanje na prosvjedu obrazovnih sindikata.

24. travnja Sa zamjenicom zagrebačkog gradonačelnika Danijelom Dolenec sastali se u Gradskom poglavarstvu Matija Kroflin, Zrinko

građanima 1. svibnja u Maksimiru.

* Na Zoom sastanku članova Glavnog vijeća razgovaralo se o novom terminu održavanja prosvjeda tri obrazovna sindikata. Razgovaralo se o datumu održavanja prosvjeda: 9. (radni dan) ili 10. (neradni dan) svibnja? Odlučeno je da se o ove dvije mogućnosti provede izjašnjavanje među članstvom.

25. travnja U Sindikatu znanosti održan Okrugli stol „Je li prosvjed sindikalna aktivnost?“ razgovaralo se o najnovijem slučaju ograničavanja sindikatima prava na okupljanje i djelovanje i o pokušaju jednostranog tumačenja Temelnog kolektivnog ugovora. U raspravi su sudjelovali Krešimir Rožman, Viktor Gotovac, Darije Hanzalek iz NHS-a i Sunčica Brnardić iz SSSH-a. Raspravu je moderirao Dragan Bagić.

* Telefonskim izjašnjavanjem, nakon pisanog obrazloženja upućenog članovima Glavnog vijeća, opozvana odluka o provođenju izjašnjavanja. Kako su u međuvremenu naši sindikati od strane Grada i Poglavarstva obaviješteni da se 10. svibnja na Jelačiću održavaju još dvije manifestacije, članovima je Glavnog vijeća predložen 9. svibnja kao termin održavanja prosvjeda. Prijedlog je prihvaćen.

28. travnja predstavnici tri obrazovna sindikata su s medijske konferencije, održane na Jelačićevu

trgu, javnosti priopćili da je novi termin prosvjeda 9. svibnja u 14 sati. Također, javnost je upoznata s najnovijim primjerima sprječavanja radnika u školama da za dolazak na prosvjed koriste dane plaćenog dopusta.

* U Slavonskom Brodu, u OŠ Bogoslav Šulek, osnovana podružnica Sindikata Preporod. Za sindikalnu povjerenicu izabrana Anita Udovičić, a za njevu zamjenicu Zvonka Ivković. U Brodsko-posavskoj županiji Preporod organizirano djeluje u 19 ustanova, 16 osnovnoškolskih i 3 srednjoškolske. **ČESTITAMO!**

* U OŠ Vodnjan - Scuola elementare Dignano, konstituirana podružnica Preporoda. Za prvu povjerenicu izabrana Leana Šibić, a za zamjenicu sindikalne povjerenice Katarina Jelinčić. U Istarskoj županiji Preporod djeluje u 24 školske ustanove, 19 osnovnoškolskih i 5 srednjoškolskih. **ČESTITAMO!**

* U sjedištu Sindikata znanosti održan je još jedan sastanak predstavnika 3 obrazovna sindikata sa povjerenicima iz zagrebačkih ustanova. Sastanak je bio informativnog karaktera, ali je i poslužio za dodatnu mobilizaciju uoči predstojećih aktivnosti; dijeljenja građanima pozivnica za prosvjed u Maksimiru 1. svibnja i prosvjeda na Jelačiću 9. svibnja.

1. svibnja Povjerenici 3 sindikata, njih više od 200, na Međunarodni praznik rada, dijelili građanima pozivnice za dolazak na prosvjed. Podijeljeno oko 20 000 pozivnica. Održana i konferencija za medije s koje je predstavljena Prvosvibanjska lista s 5 dužnosnika i službenika koji su se posebno istakli u nečasnim i protuzakonitim radnjama usmjerenim protiv sindikata. Na listi se nalaze ministri Radovan Fuchs, Marin Piletić i državni tajnik Stipe Mamić te službenici Anita Zirdum i Božo Pavičin.

3. svibnja Subotu prijedodne predstavnici tri obrazovna sindikata iskori-

stili za dijeljenje pozivnica građanima u središtu Zagreba. U dijeljenju pozivnica Matija Kroflin, Zrinko Turalija i Željko Stipić, najduže su se u dijeljenju i razgovoru s građanima zadržali ispred tržnice Dolac i na Špići.

6. svibnja Nakon sastanka s imitatorom Denisom Bašićem koji će bi uključen u program prosvjeda, u Pothodniku predstavnici obrazovnih sindikata dijelili

pozivnice za dolazak na prosvjed građanima. I ovoj je akciji, kao i onoj održanoj 3. svibnja, cilj bio privući na prosvjed što je moguće više Zagrepčana.

7. svibnja U zagrebačkoj Gimnaziji Lucijana Vranjanina održana je osnivačka sjednica podružnice Preporoda. Za sindikalnu povjerenicu izabrana Katarina Gamberger, a za zamjenicu sindikalne povjerenice Sandra Prpić. U Zagrebu Preporod djeluje u 124 školske ustanove, 86 osnovnoškolskih i 38 srednjoškolskih. **ČESTITAMO!**

8. svibnja Dan prije održavanja prosvjeda održana konferencija za medije. Osim upoznavanja novinara s posljednjim informacijama o sutrašnjem prosvjedu, dosta se govorilo i o netom održanoj presici HGK-e, s koje se njihova predsjednica Irena Weber „obrušila“ na sva tri sindikalna zahtjeva, a posebno na zahtjev za odgodom modularne nastave.

9. svibnja Održani prosvjedna povorka i prosvjed na glavnom zagrebačkom trgu. Na prosvjedu je sudjelovalo između 10 i 15 000 sudionika i sudionika. Izvan Zagreba na prosvjed su stigli u više od 30 autobusa, prosvjednici iz svih hrvatskih županija. S obzirom na sve probleme s kojima su se susreli oni koji su željeli na prosvjed doći, odaziv prosvjedu bio je jako dobar.

Glasilo Školskog sindikata Preporod

Šubićeva 42/2
10000 Zagreb

Izdavač: Školski sindikat Preporod

Uredništvo:
Željka Kollert
Sebastijan Troskot

Urednik: Željko Stipić

Glasilo je besplatno; objavljeno je Ministarstvu kulture sektoru za informiranje 19. lipnja 1995. godine, klasa: 008-02/95-01-01, ur-broj: 532-03-5/2-95-01/142. Rješenjem Ministarstva kulture od 6. srpnja 1995. godine

klasa:612-10/95-01-1267, ur-broj: 532-03-1/7-95-01.

Glasilo je oslobođeno poreza

Graf. priprema: Nenad Pejušković (MKGZ)
Tisak: Denona d.o.o.